

‘Na drie jaar dragen we een kant-en-klaar plantvak over’

De Enk Groen en Golf legt met partners 1000 m² ‘Zorgeloos Groen’ aan in Oude Pekela

In november en december 2020 beplante De Enk Groen en Golf in het centrum van Oude Pekela een oppervlakte van 1000 m² volgens het groenconcept 'Zorgeloos Groen'. Over twee jaar worden de volgroeide borders turnkey aan de gemeente Pekela overgedragen. 'Wat we aan de voorkant hebben geïnvesteerd, verwachten we aan de achterkant terug te verdienen', aldus projectleider Martin Jonker.

Auteur: Karlijn Raats

In 2008 sloegen tuin- en landschapsarchitect Buro Mien Ruys, boomkwekerij Boot & Dart en groenaannemer De Enk Groen en Golf de handen ineen om een totaaloplossing te bieden voor het omvormen van groen. Heicom sloot zich hierbij aan als leverancier van een specifiek samengesteld substraat. Zo ontstond Zorgeloos Groen, een samenwerkingsverband dat gericht is op kwaliteitsverbetering en kostenbesparing in het groen. Ontwerpplannen worden eerst door De Enk en Boot & Dart getoetst op aanlegkosten, onderhoudsniveau en soortkeuze. De aanleg is gekoppeld aan drie jaar onderhoud.

Minder kennis

'We merkten dat in de economische crisis de kwaliteit van groen achteruitholde', vertelt Peter Koop, regioleider bij De Enk Groen en Golf. 'Ook het werkplezier van onze buitendienstmedewerkers werd minder. In de race om de laagste prijs moest er gejaagd worden en de ontwerpen werden versimpeld vanuit de overtuiging dat dit goedkoper was. Het vakmanschap van de hovenier verdween uit de openbare ruimte. Daarnaast merkten we dat er minder kennis is over soorten en over het onderhoud van vaste planten en bomen in het openbaar groen. Zorgeloos Groen anticipeert op al deze aspecten. Met dit concept richten we de ruimte op een levendige wijze in tegen dezelfde kosten als een traditioneel groenvak. Na drie jaar onderhoud wordt het groen overgedragen, waarna de opdrachtgever er nauwelijks meer naar hoeft om te kijken.'

Mooi beeld met weinig onderhoud

Zorgeloos Groen is een combinatie van afwisselend groen van hoge kwaliteit, in de vorm van vaste planten en bomen, met het doel om

borders zo snel mogelijk dicht te laten groeien. Dat scheelt na een paar jaar enorm in onderhoud als het gaat om onkruidbeheer en inboet. Koop vertelt over de afwisseling in het toegepaste sortiment: 'Bij Zorgeloos Groen wordt nooit dezelfde selectie beplanting gekopieerd. Er wordt specifiek voor een bepaald project een beplantingssortiment ingezet door de tuin- en landschapsarchitect, Buro Mien Ruys. Ontwerp en beplantingsplan worden daarbij afgestemd op de wensen van de klant, de groeiomstandigheden en de uitstraling van de omgeving. Ook in Oude Pekela heeft Buro Mien Ruys op locatie beoordeeld welke vorm het geschiktst is voor de plantenbakken, waar de beplanting het beste uit de verf komt en hoeveel lichtval er is. Op basis daarvan is een beplantingsplan per plantenbak gemaakt.'

1000 m² herinrichting

De aanleiding voor het groenproject was de herinrichting van het centrum van Oude Pekela. De aanneemsom bedroeg 50.000 euro; het grondwerk was deels in het infrawerk meegenomen. Bij de herinrichting werd nieuwe bestrating aangelegd, nieuwe rijbaanverharding, er werd nieuw straatmeubilair geplaatst en er kwamen nieuwe parkeervakken. 'Het groen vormde volgens de gemeente de kers op de taart', aldus Koop.

Buro Mien Ruys maakte het beplantingsontwerp voor het centrumplan, samen met Boot & Dart. Boot & Dart leverde de bomen en vaste planten en staat garant voor de inboet. De Enk Groen en Golf legde de beplanting aan. 'We hebben oude grond afgevoerd en een laag van 30 cm Zorgeloos Groen-substraat van Heicom aangebracht, in totaal 300 m³', vertelt Koop. 'De bomen, met name de *Quercus palustris* in de parkeervakken, hebben een ondergrondse groeiplaatsverbetering gekregen van aannemer Roelofs.' De Enk Groen en Golf is verantwoordelijk voor het driejarige onderhoud, inclusief watergeven, bemesten, onkruidbeheersing en inboet.

Klappers

Koop: 'Bij Zorgeloos Groen werken we standaard samen met ontwerper Buro Mien Ruys; daarbij bekijken we een gebied integraal. Zo kijken we waar groen het meeste effect zou hebben, bijvoorbeeld op een kruispunt of rotonde. Als je op die plekken eyecatchers creëert, is de beleving voor de gebruiker groot. Op andere locaties kan bijvoorbeeld onderhouds-

extensief gazon worden aangelegd. Zo staan er in het centrum van Oude Pekela meerstammige bomen als eyecatchers in plantenbakken, op de hoeken die het meest in het zicht zijn. Maar er zijn ook solitaire heesters geplant, en echte klappers, zoals *Kniphofia uvaria* 'Royal Castle' (vuurpijl).'

Snel aantrekkelijk beeld

Projectleider Jonker van de gemeente Pekela: 'We wilden graag een sprekend groenbeeld dat de aandacht trekt. Ook wilden we snel een volgroeid beeld met robuuste soorten en maten, niet alleen in de borders met vaste planten, maar ook bij de bomen. Het groen in de gemeente is gevoelig voor vandalisme; grote bomen zijn minder aantrekkelijk voor vandalen dan kleine boompjes. Daarom hebben de meeste van de 23 aangeplante bomen een grote maat. Acht meerstammige bomen vormen de highlights, waaronder *Betula utilis*, *Cotinus coggygia* 'Rubrifolius' en *Amelanchier lamarkii*. Die zijn speciaal uitgezocht bij boomkwekerij Boot & Dart en geven het beeld direct body.'

'Zorgeloos Groen is sterk in het doorontwikkelen van plantengemeenschappen'

Hufterproof

Op het plein in Oude Pekela zijn twee grote, organisch gevormde plantenbakken geplaatst. Een wat kleinere plantenbak staat achter de parkeerplaatsen. Daarin zijn veel planten van een grote maat toegepast, zodat de plantenbakken direct goed vol ogen. Koop: 'Less is more, maar wat er staat, moet goed zijn als het gaat om kwaliteit en beleving. De gemeente wilde dat de beplanting hufterproof was en dat is geslaagd. Ik reed er laatst langs en zag dat de nieuwe beplanting met oud en nieuw niet was

‘We wilden snel een volgroeid beeld met robuuste soorten en maten’

Het project tijdens de aanleg en het beeld na de oplevering

ACHTERGROND

vernield, een teken dat het geen aantrekkingskracht uitoefent op vandalen. Ze hebben er blijkbaar meer moeite mee om iets af te breken dat al mooi is dan iets – in dit geval beplanting – dat nog op beeld moet komen.’

Jaarrond

Zorgeloos Groen onderscheidt zich volgens Koop doordat er jaarrond iets interessants te zien is in een gelaagde opbouw. ‘Ook in het najaar laat de beplanting kleur zien: denk aan zonnehoed (*Rudbeckia fulgida* ‘Goldsturm’), bolgewassen als de exotisch bloeiende *Crocosmia* ‘Emily McKenzie’ of het vlammeend roze kleuren-de siergras *Miscanthus sinensis* ‘Flammenmeer’. Maar ook de textuur zorgt voor afwisseling, zoals van de wintergroene *Phlomis russeliana* of grassen als het wintergroene *Carex foliosissima* ‘Irish Green’ in de bladverliezende ligusterhagen. Groenblijvende soorten zoals *Mahonia repens* ‘Sioux’ zorgen ervoor dat de plantvakken nooit kaal ogen.’

Tot slot

Zorgeloos Groen is sterk in het doorontwikkelen van de juiste plantengemeenschappen. Buro Mien Ruys en Boot & Dart anticiperen op de klimaatverandering bij de selectie van vaste planten en boomsoorten. Boot & Dart selecteert vanuit een eigen onderzoekscentrum. In verband met de drogere en hetere zomers worden sommige soorten niet meer toegepast binnen dit concept. Andere soorten worden door kruising juist verder ontwikkeld, om ze sterker te maken met het oog op klimaatadaptatie. Ook investeert Boot & Dart veel in soorten die snel groeien en goedkoop in onderhoud zijn. Koop: ‘De aanplant in Oude Pekela reflecteert de sterke doorontwikkeling van ons concept Zorgeloos Groen.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!